

نەينى گۆره بە کۆمه له کهى هه ولير

بەر هه مى شەرى ناوخۆن و بەرپرسی گەورەى تىدايه

له کاتى هه لکه دندى بناغەى بينايەک له سەر رېگای عەنکاوهى شارى هه ولير گۆرپىکى به کۆمەل دۆزرايه وه، پاشان گۆرپىکى تریش دۆزرايه وه، رهنه گه زیاتریش بدۆزریته وه، پاش لیکۆلینه وه له سەر گۆره کان دهرکه وت هه موویان کوردن و له ئەنجامى تاوانه کانى شەرى ناوخۆدا کۆژاون ، مه زنده ده کرپت بهرپرس و کورپى بهرپرسی گه وره ی تىدا بییت. هه روه ها مه زنده ده کرپت گۆرپى ترى هاوشیوهى ئەوه بدۆزریته وه و دیسان کۆمه لیک نەينى و تاوانى ترى برا کۆژى ئاشکرا بییت، تاوانیک که بهرپرس و سه رکرده ی گه وره ی کوردی تیوه گلاوه، به وه شه وه نه وه ستاون کۆمه لیک دادوهر و لیکۆلەر و حاکمیشیان تیوه گلاندووه، هه موو ئەوانه ش ئیستا له سه ر ساحه ی سیاسى وا خه ریکى کارى سیاسى و یاسایى خۆیانن، بۆیه جارێ بێ دهنگیان لیکردووه .

رېژەى قوربانیانى شەرى ناوخۆ گەلێک زۆره، زۆر شیوه و ئامرازیش بۆ ئەنجامدانی ئەو تاوانانه گیراونه ته بهر، به دیل کوشتن، ناشتنى به کۆمه ل، کوشتن به ئازار و ئەشکه نجه، .. سه ره رای هه موو ئەوانه ش به شیکی زۆریش له وانه بى سه رو شوینن و تا ئیستا چاره نوسى گۆر و دۆسیه یان دیار نیه، رهنه گه ئەوانیش ئەنفال ئاسا له ژیر گل نرابن، ئیتر باجى تر نه لێین ۱۸۲۰۰۰ ئەنفالمان هه یه، پێویسته ئەو ۳۰۰ تا ۴۰۰ بیسه رو شوینەى پارتنى و یه کیتبو په که که و ئیسلامى به رامبه ر یه ک کردوویانه زیاد بکه ین و بلین ئەنفالە کان ۱۸۲۴۰۰ که سن، ئەوانه ی کۆژران وشه هید بوون ماته مینیان بۆ دانرا و ئەوه ی بیوه ژن ماوه چاره سه رى خۆی کرد دایک و باوک تازیه یان ره واندووه، به لام ئەوانه ی بى سه رو شوینن ئەوه نزیکه ی دوانزه بۆ حه قده سه له که سوکاریان له چاوه پروانى هه والیاندان و شه وانه خه ویان پێوه ده بینن، هه ر چه نده ئیستا بارودۆخى کوردستان به راده یه کى باش به ره و باش بوونه، به لام

ئیمه تیايدا ده ست به سه ر کراين کاته که شه و بوو به چاوه ستراویى بۆ ئەوی گواستراينه وه، زیندانیه کانی نیو زیندانه که زانیاریان له سه ر ئەو زیندانه پى داین، زیندانه که دوو ناوی هه بوو، له ناوه وه پێیان ده وت «که بس» چونکه هه یچ مه نفه سیکی نه بوو، له لایه کى تر دادوهر و لیکۆلەر وه کان ناویان نابوو «قه سرى نیهایه»، له ده ستبه سه ر کراویک به ناوی «پشتیوان» پرسیم، مه به ست له قه سرى نیهایه چیه؟ وتى ئەو قه سه ریه که «نازم گزاری» به رپوه به رى ئەمنى عیراق دروستى کردبوو له سالانى ۱۹۷۰ - ۱۹۷۲، که هه رکه سیک بۆ ئەو شوینە بگوازرايه ته وه کۆتایى و نیهایه تى ئەو بوو، جاریکى تر ده ربازبوونى ئەسته م بوو، پرسیم ده رباره ی ئەوه ی ئایا تانیستا که س له و زیندانه دا ده رچوو وتى: ده رچوون مه حاله و هه مووان له چاوه پروانى مه رگداين، له باره ی هۆکارى گیرانیشان وتى من محامیم ئەوانه ی ئیره هه ریه که وه به تۆمه تیک و شوبه هه ده سگير کراوين، ووتم له سه رچى گیراون که سى سه ر به به عسى تىدايه ووتى نه خیر هه موى له حزیه کوردستانیه کانن، له و کاته وام هه ست کرد ئەوه کۆتایى ژيانى منه، له و ساته وه خاته دا هه یچ شه رپک نه بوو به لکو ماوه ی نیوان خولى یه که مى شه رى ناوخۆ و دووه م بوو، سه رکرده کانى هه ردوو حزیه که له گه ل یه کتر دانیشتیان ئەنجام ده دا سالانى (۱۹۹۳-۱۹۹۴)، زیندانه که له

تاكو ئیستا هیشتا ئاسایش و داموده زگای حیزی بى ناویشان به سه ر یاسا بازده دن و خه لک ده رفینن، هیشتا هه ر لایه ک له مه مله که تى خۆیه وه تاوان ده کات، ئەوانه ش وایان کردووه به رده وام راپۆرتى نیوده وه له تى له سه ر خرابی بارودۆخى مرۆپى له کوردستان بلاوبیته وه، له ئەنجامى ئەوانه شدا هه رچى دۆسته نیوده وه له تیه کانى کورد هه ن توشى شوک هاتوون، چۆن ئەو کورده ی که جیهان به رگری لى ده کرد له سه ر ئەو زولمانه ی لى ده کرا وا ئەمرۆ له نیو خۆیاندا زولم له یه کترى ده کن.

به بۆنه ی دۆزینه وه ی ئەو گۆره به کۆمه له جاریکى تر که سوکارى بى سه روشوین بووه کان که وتنه سه راغى ئازیزانیان، له ونیوانانه دا هه ندی زانیاری ده سه که وتوون له زارى ئەوانه ی که له و جۆره زیندانیه بوونه له گه ل به شیکی له و بى سه روشوین بووانه، به گۆیره ی ئیفاده ی که سوکاریان به لایه نى که م دووکه س له وانه ی زیندانی بوونه له گه ل ئەوانه ی له گۆره به کۆمه له که دانیزراون ماون،

یه کیکیان دانیشتووی هه ولیره و ئەویتریان ئاکری یه، ئەوان لایه ک له و دیمه نانه یان بۆ که س وکارى ئەو قوربانیانه ده گێرنه وه که له و زیندانه دا بینویانه و پاشان بى سه روشوین بوون. ئەمه قسه ی یه کیک له و زیندانیانه یه: «ئەو زیندانه له نزیک (م.س) له سه ر رپى عه نکاوه بووه، ژیره وه ی زیندان بوو، کاتى

چەند قاوشىك پىكھاتبوو، ئەوانەى بىنىم بەند كرابوون نزيكەى ۵۳ كەس بووين، بەلام كۆمەل كۆمەل بەرى دەكران و خەلكى تر دەھاتنە جىيان، ئەوانەى بەرى دەكران بەسەيارەيەكى جىمىسى جام رەشى تاىە بالۆن وەك باس دەكرا راستەوخۆ بۆ رەمى كردن دەبران، بەلام مەن كەسم نەبىنى رەمى بكرىت بەلام دەبردان و جارىكى تر نەمان دەبىنىنەو، بەم شىوہەيە ھەركات ئەو سەيارە رەشە دەردەكەوت ئىمە دلمان لەناو دەستمان بوو تا دەرۆيشت، ئەوہى زۆر كاريگەرى لەسەرم دروست كرد بىنىم يەككە بە ناوى «شاھۆ» لاي ئۆتۆمبىلەكە ئەژئۆى شكابوونەى دەتوانى سەركەويتە

تەننەت خەلكى خۆشيانى تىدابوو، لەوانە مىردمنداىكى داماو بوو بەناوى «سەعيد» كە ھىچى لە سياسەت نەدەزانى، پرسىم بۆ گىراويت ؟ وتى مەن كورپى مەلا عوسمانى بزوتنەوہى ئىسلامىم»، سەبارەت بۆ ھۆكارى گىرانيان وتى « مەن لەگەل كورپە خوشكىكم لەگەرەكى ئىسكانى شارى ھەولير كامىرايەكمان پى بوو بە بەردەم يەككە لە بارەگاكانى ئەوان رەت بووين، راستەوخۆ كامىراكەى لىوہرگتەن و ئىمەش بۆ وەرگرتنەوہى چوپىنە بارەگاكە، كاتىك منيان ناسى راستەوخۆ بروسكەيان بۆسەركىدەيتى كرد و ئىمەيان بۆ سكرتارىەت راپىچ كرد و داوى شەوى بۆ ئەوزىندانىە نەقل كراين، بەلام

يادم بىت وەجىبەيەكيان ۸/۲۲ و يەككى تر ۹/۱۳ و ئەوى تر ۱۰/۱۳ بوو(تېبىنى ئەوہى ئەو زانىارىەى نارىووە ئەو بەروارەى ئاوا نوسىوہ سالەكەى نەنوسىوہ بەلام وا پىدەچى سال ۱۹۹۳ بىت)، وەجىبەيەكيان دەكەس بوو، پاشان بەرە بەرە بە ئۆتۆمبىلە جام رەشەكە دەبران. ئەگەر چى مەن پىم وابوو كورپانى مەلا عوسمان واسىتەيان بۆ دەكرىت بەلام داوى ماوہيەك ئەوانىش بزىوون نەم زانى بەرەو كورپان، بەلام نەمزانى ئەوانىش بەھەمان ئۆتۆمبىل بران ياخود نا، سۆراخى ئەوانم لاي چەند برادەرىكى ئەوى كرد كەس ھىچى لەبارەيانەوہ نەدەزانى تەنھا دەيان ووت كەس لىرە بە زىندوويى دەرياز

ناو ئۆتۆمبىلەكە، بۆيە بەچار كەس بەرزيان كردهوہ و فرىيان داىە ناو سەيارەكە، ئەوہى جىگاي سەرنجى مەن بوو ئەوہبوو ئەو زىندانە ھەموو جۆرە خەلكىكى تىدا بوو، مەن دەمزانى خۆم بۆگىراوم، بەلام ئەوہى سەير بوو خەلكى شىوعى و معارەزەى عىراقى و

ئەو دووہ وەكو خەلكەكەى تر زۆر دلتنەنگ نەبوون چونكە واى بۆ دەچوون بە واسىتە ئازاد دەكرىن، دەيان ووت باوكم وسەرۆكى ئەو حزبە زۆر برادەرن، ھەندى لەبەروارەكانى دەزگىركردنى ئەو زىندانىانەم لەبىرە، چونكە ھىچ قەلەم و كاغەزىكى لى نەبوو، ئەوہى لە

نابىت، ئەو زىندانە ئەوئەندە نەينىە جگە لە چەند كەسىكى زۆر نزيك و تايبەتى نىو بەندىخانەكە كەسى تر ھىچى لەبارەوہ نازانىت، ژمارەى زىندانىەكان پەنجا كەس بوون، بەلام نەمدەزانى لە دەوروبەرى ئىمە زىندانى لەو شىوہەيە ياخود نا...